

Eesti Ökoriigi harta

On aeg.

Ilmselt igas valdkonnas, maakonnas, linnkonnas ja kogukonnas on räägitud võimu ja vaimu võõrandumisest, liigse tarbijamentaliteedi vohamisest, rahast kui pea ainsast edukuse mõõdust ja tunnusmärgist ning materialistlike väärtuste domineerimisest. Üleolev ning vaid majanduslikele argumentidele tuginev ressursside tarbimine, väärtuspõhised konfliktid kogukondade ja võimu ning ärihuvide vahel on tingitud kriisist meie kõlblus- ja väärtussüsteemides ning maailmavaates. Järjest kõvenevad hääled igast Eestimaa nurgast, mis tunnevad muret meie looduse, meie elukeskkonna halvenemise pärast, millega kaasneb ka inimeste, loomade ja teiste elusolendite tervise ja heaolu halvenemine.

Hääli on saanud palju ja on aeg nende ühendamiseks. Killustumine, fragmentariseerumine on üks põhjustest, miks me ühiselt meie kõigi elu puudutavaid prioriteete ei suuda järgida. Oleme kokku tulnud, et ühisel häälel välja öelda, mis on meile olulised põhimõtted ning mida tuleks meie ühiskonna jätkusuutliku arengu eesmärgil kõikides valdkondades, kõikides otsustes arvestada. Oleme otsustanud koos, ühisel info- ja mõtteruumis tegutsedes neid põhimõtteid igakülgset toetada ning asume neid ellu viima, kutsudes liituma nendega kogu Eesti rahvast, kõiki neid, kes hoolivad inimeste ja kogu elava heaolust ja kestlikust tulevikust. Tugineme Eesti Ökoriigi visioonis ühiskonna jätkusuutlikust uurivate erinevate valdkondade teadlaste poolt sõnastatule ning selle kõrval ka aastatuhandete jooksul kontsentreeritud esivanemate tarkusele ning tähendustele, meie Eesti inimeste ja looduse tarkusele.

Ühiskonna ning keskkonna heaolu ja kestlikkuse taastamiseks on vajalik pööre jätkusuutlikkuse printsiipide ning tervikliku, ökoloogilise ühiskonnamudeli suunas. Me vaatame maailma kui terviklikku elusorganismi, milleosade vahelised seosed ja vastasmõjud on sageli olulisemad kui detailne üksikosade kirjeldamine. Tervikusteemse mõtlemise abil on võimalik asuda kõikides valdkondades tegema vastutustundlikke, pika-ajaliste mõjudega arvestavaid otsuseid, kus argumentideks ei ole ainult majandus- poliitilised tegurid vaid ka sotsiaalsed ning ökoloogilised tegurid. Majandusest peab taas saama vahend, mitte eesmärk omaette. Pidev, üha keerukamate kontrollimehhanismide, standardite ja indikaatorite kehtestamine peab asenduma professionaalsuse usaldamisega, isikliku ja kollektiivse vastutusega ning eelkõige-arusaamaga Inimese ja Looduse vastasmõjust ja –sõltuvusest.

Peame taastama, toetama, õpetama ja õppima terviklikku maailmavaadet, universaalseid väärtusi, mis ühendavad kogukondi ja rahvaid. Peame rakendama võrdsuse printsiipi nii generatsioonideüleselt ja –siseselt kui ka geograafiliselt ning liigiliselt (ehk teiste elusolendite õigus elada ja ennast kohaselt teostada). Integratsiooni ning dünaamilisuse printsiipidele toetudes mõistame, et kõikide otsuste tegemise juures tuleb arvestada nii erinevate valdkondade ja dimensioonidega kui ka asjaoluga, et kõik on pidevas muutumises ning inimesel ei ole võimalik ega ka vajalik pidevalt kõike kontrollida ja oma tahtele allutada.

Toome tagasi mõistmise, et kogu elava heaolu ning õitseng on väärtus iseenesest, sõltumata sellest, millise väärtuse annab sellele inimene. Mitmekesisus nii inimkultuurides kui looduses omab samuti iseväärtust, mida tuleb kõikide oluliste otsuste juures arvestada.

Kõiki neid printsiipe mõistes asume toetama jätkusuutlikkuse kompetentside arendamist. Jätkusuutlikkuse kompetentside all mõistame inimese teadlikkust, võimet, tahet ja oskust mõelda (ning ka vastavalt tegutseda) ajaüleselt (mõistes oma tegude tagajärgi ajalises mõõtmes), ruumiüleselt (mõistes oma tegude tagajärgi teistes asukohtades), generatsioonide üleselt (mõistes oma tegude tagajärgi tulevastele põlvvedele ning omades sidet eelnevate põlvkondadega), kultuurideüleselt (aktsepteerides teiste kultuuride õigust isemääramisele ja –olemisele nende areaalis), valdkondade üleselt (inter- ja transdistsiplinaarsus, võime teha otsuseid erinevate valdkondade ühtsuses) ning liikideüleselt (võime näha maailma mitte ainult inimese, vaid ka teiste elusolendite seisukohalt). Selliste kompetentside arendamine peab muutuma meie haridussüsteemi integreeritud osaks (nii formaal kui ka mitteformaalhariduses). Ühendame oma jõud, säilitades mitmekesisuse endi hulgas, nii isiksustena, professionaalidena, hingelis-vaimsete olenditena kui igapäevaelu rõõmude ja muredega toimetajatena.

Sest meil on üks Eesti ja on aeg.

/allkirjastatud digitaalselt/